

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *K. L.*

Cím: *Aszegények reggelije.*

Forrás: *Magyarország.*

Bp.

(Hely)

1916. XI. 29.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

361.1

Hely

Idő

"1916"

Személy

Helvszám

A szegények reggelije

— Mit esznek az iskolás gyermekek —

Tanítónők panaszzolják, hogy szomorú tapasztalataik vannak az új iskolaévben. Azt mondják, hogy az oktatásukra bízott apróságokon szokatlan nyugtalanságot, feltűnő idegességet, határozatlan gondolkodást és szinte megdöbbentően gyenge értelmiséget tapasztalnak. Ez a jelenség nyilvánosan a külvárosi iskolákban állapítható meg, egyik-másik intelligens tanítónő rajott arra, hogy az apróságok zaklatott, ideges természetének okát nem lelkiváltságokban, hanem a gyomrocskákat táján kell keresni. Ezek a tanítónők sorra kikérdezik tanítványaikat, mivel táplálkoznak, s legfőképpen mit reggeliznek, mielőtt az iskolába jönnek? Ez az érdeklődés megdöbbentő eredménnyel járt. Az apróságok nagy részének reggeli tápláléka: *fekete kávé, pálinka, rumos tea* . . . A tanítónők korholására ilyen feleletek hangzanak el:

— Muszáj valamit reggelizni, ha az „ember” iskolába jár! — A kávéhoz nincs tej . . . — A tea-hoz, drága a citrom, egy hatosért már rumot is lehet kapni. — Az apa azt mondja, hogy a pálinka melegít és erősíti a gyomrunkat.

A tanítónők panaszára, ma reggel hét órakor bekopogtatok egy-két külvárosi család ajtaján. Nem is kell külön kikutatni a sokgyerekes családokat. A külvárosi házakban ritkán akad olyan lakó, akinek két-három gyermeke ne lenne. A Nefeletts-utca 23-as számú házában, a szegénység, a nyomor bér-

kaszárnyájában sorra járom az ajtókat. Először a harmadik emeleten az 51-es számú ajtón csöngetek be. Itt lakik Lada Sándorné, három kis árvájával, mert az ura már régen a harctéren van. Feltéve semben nem csalódom, a gyerekek éppen reggeliznek. Sanyika, a hétesztendős fiú nagyon siet. Iskolába kell menni, s noha még csak hét óra, azt hiszi, hogy nyolcig nem ér el oda. Mohón issza, az apró kezében lévő bögreből a *forró feketét*, mely a bögre ürtartalmát méltányolva, *lehel úgy jó negyedlitr*. Erzsike, a legidősebbik (hiszen már nyolc és félesztendős), szegényes vaságykájában reggelizik. *Szintén negyedlitr feketét*. Ő nem megy iskolába, mert beteg, napok óta fekszik, azt mondja édesanyja, hogy *vérsegegy s nagyon ideges gyermek*, a feje folyton fáj s szivecskéjének ütése gyakran el-elhal s nagyon gyakori szédülései vannak. Meg is látszik Erzsikén. Az arca beesett, sápadt, szemei alatt mély gödrök, s az ajka ijésztően vértelen. De azért ő is buzgalommal szűröcsöli a fekete kávéból álló reggelijét. Nemkülönbén másik kis öccse a földön, mert az is ki van közösítve a hatóságok jóindulatából, mely csak kétesztendős korig utalványoz ki tejet, a padlón reggeliző gyermek pedig *már hároméves!*

— Hát olyan jó az a fekete kávé? — kérdem.

— Bizony, bizony, mert forró . . .

Az anya védekezik:

— Igazán nem tudom, mit adjak nekik? A teát már megunták, aztán panaszkodnak, hogy nem tart a gyomrocskájukban. Igazuk is van. Egy időben rántott levest csináltam nekik, addig, míg zsirt tudtam kapni. De most, a zsirt majdnem olyan nehezen kapja az ember, mint a tejet, aztán meg ha kapná is, olyan drága, hogy az ember örül, ha ebédre futja.

— De a kávé is drága! A pörkölt kávé, a pót-kávé, a cukor!

— Nem a' nagyságám, — üti fel fejét az aszszony és bizonykodik:

— Én nem használok pörkölt kávé, *eggedül cikóriával* (pótkávé) *főzöm be a vizet*. Ez pedig erősebb és olcsóbb. Cukrot pedig csak egy szemet teszek bele nekik, ha pedig cukrot sem kapot, hát édes pálinkát, *rosztópcsint rummal*. Ezt nagyon szeretik a gyerekek.

— Nem is kell ennél több, ugyebár?!

— Hát mit csináljak? — kérdi *Schönberg* Zsigmondné a 41-es számú szoba bérlejtője és három elemista ruhátlan, rongyos gyermek anyja, akinek a férje most került haza súlyos sebesüléssel a harctérről.

— Nincs tej — beszél — nem adnak utalványt, mert nincs kétesztendős aluli gyermekem. Akkor kaphatnék tejet. Hej, de szívesen odaállanék a tejcsarnok elé, akár három óra hosszat is, csak kap-

iatnék. De így? Ha van zsirom, hát rántott levest kapnak, ha nincs, akkor feketét, úgy, mint ma.

Bezörgetek *Danek* Gyuláné ajtaján. Neki is van három gyermeke: most reggeliznek estéről maradt krumpli főzeléket kenyérrel.

— Mindenesetre ez jobb, mint a fekete, — mondja az anya, — pedig a házban sokan mondják, miért vonom el a gyermekeimtől a kávé? Aszondják, legalább feketét adjak nekik!

Es szaporán magyarázza:

— Hogyisne! Még csak az kellene, ugyis annyi mérég lakik ezekben a gyermekekben. Nem adok nekik, mert a fekete az izgat. Egyenek inkább tegnapi főzeléket.

Tovább megyek. Sorra kopogtatok az ajtókon, melyek mögött, most kezdődik a nappal. Félnyolcra jár már az idő, a gyerekek mindenütt kapkodnak, sietnek:

— Elkésünk, elkésünk, — sivitják, — hamar azt a kávé! . . .

És kénytelen vagyok meggyőződni, hogy a pót-kávéból készített méregdus lötty, valóban reggelije lett a sok vézna, kis emberpalántának. Hát kell-e még ennél több bizonyíték, hogy megmozduljon a hatóságok lelkiismerete, hogy belássák, nemcsak a kétszertendős gyermekeknek és a betegeknek van szükségük tejre?